

**КОНСТРУКТ «УКРАЇНА-ЩИТ ЄВРОПИ»
ЯК ПРЕДМЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ
В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2014-2025 РР.**

Мотенко Я.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В умовах російсько-української війни 2014-2025 рр. у стратегічних та суспільних комунікаціях важливого значення набуває використання так званих конструктів – понять, які пояснюють чи інтерпретують складні соціальні явища. Використання конструктів є одним із засобів ведення інформаційної війни, що дозволяє підсилити соціальну стійкість всередині країни, консолідувати її підтримку міжнародною спільнотою та деморалізувати супротивника. На сучасному етапі в медіасфері України одним з найуживаніших став конструкт «Україна-щит Європи». Однак, використання цього конструкту у політичній комунікації з державами Західної Європи та публічній дипломатії з її громадянським суспільством виявилось більш ефективним для подолання наслідків гуманітарної катастрофи в Україні ніж для отримання нею високотехнологічних видів озброєння, здатних докорінно змінити ситуацію на полі бою. Як наслідок, у науковому та публічному дискурсах України поступово формується альтернативний підхід до визначення її геополітичної ролі. Зокрема, його прихильники апелюють до інтелектуальної спадщини М.С. Грушевського (1866-1934), С.Л. Рудницького (1877-1937), Ю.І. Липи (1900-1944), які радили не обмежувати бачення міжнародного становища України координатами «Захід-Схід» і наголошували на перспективності реалізації українського державницького проекту у воєнно - економічному блоці з країнами Балтії та Кавказу. Критики конструкта «Україна-щит Європи» вказують на низку його проблемних аспектів. Передусім – це ризик втрати Україною політичної суб'єктності, коли Західна Європа почне сприймати її лише як буферну зону, що має відмежувати Європейський Союз від збройної російської експансії. Позиціонування України як «щита» має неоднозначний вплив на громадську думку населення країн Заходу, оскільки формує переконання в тому, що її історичне завдання – це стримування загроз, а не формування власної зовнішньої політики. Сприймання західноєвропейським політичним істеблішментом та широким загалом України як периферійної держави, історична місія якої – принести себе в жертву заради збереження західноєвропейської цивілізації викликає дискусії серед певної частини громадянського суспільства України стосовно розмірів прийнятних втрат у війні з ядерною державою, яка отримує допомогу живою силою та озброєнням від Північної Кореї та Ірану. Таким чином, конструкт «Україна-щит Європи» став предметом інтелектуальної дискусії в українському суспільстві спрямованої на переосмислення місця України у системі європейської безпеки та пошук реальних гарантій збереження її суверенітету і здатності реалізувати власний економічний, технологічний та культурний потенціал.